



Färdtjänst i Linköpings kommun

PM om organisering av det politiska ansvaret

Diarienummer: KS 2024-359
Datum: 2025-01-20
Handläggare: Joakim Kärnberg
Organisation: Kommunledningsförvaltningen

Innehåll

Färdtjänst i Linköpings kommun	4
Inledning	4
Färdtjänsten i ett lagstiftningssammanhang	4
Samhällsbyggnadsnämndens ansvar enligt reglementet	5
Övrigt om färdtjänst	5
Organisering av färdtjänst i länet	5
Kundnöjdhet färdtjänst	5

Färdtjänst i Linköpings kommun

Inledning

Färdtjänst är till för personer som på grund av funktionsnedsättning inte kan resa med den allmänna kollektivtrafiken på egen hand. För att ha rätt till färdtjänst måste individen ha en funktionsnedsättning som beräknas pågå i minst tre månader.

Färdtjänsten är en del av den allmänna kollektivtrafiken som är anpassad för personer med funktionsnedsättning. Det betyder att resor sker tillsammans med andra, precis som på bussen eller tåget. För att kunna resa med färdtjänst behöver personer med behov ansöka om och bli beviljad ett tillstånd för färdtjänst.

Färdtjänsten får inte användas för resor som bekostas av det allmänna, exempelvis sjukresor eller skolskjuts. Inte heller resor som betalas av Försäkringskassan, försäkringsbolag eller arbetsgivare räknas som färdtjänstresor. Färdtjänst beviljas inte på grund av att allmän kollektivtrafik saknas, är dåligt utbyggd eller att det är långt till busshållplatsen.

Idag är det ungefär 5000 individer som har färdtjänstillstånd i Linköping, i snitt görs ca 60 resor per färdtjänstberättigad per år. Det utförs totalt ca 270 000 färdtjänstresor årligen i Linköping.

Färdtjänsten i ett lagstiftningssammanhang

Riksdagen antog en ny lag om färdtjänst som infördes den 1 januari 1998, lag (1997:736) om färdtjänst. I samband med detta ändrades ett antal andra lagar inom trafikpolitikens område.

Färdtjänstlagen och dess förarbeten, innebar att ett helt nytt synsätt kom att anläggas på färdtjänsten. Färdtjänst ska primärt betraktas som en transportform och inte längre som bistånd för att uppnå en skälig levnadsnivå. Den ska heller inte på annat sätt vara en del av socialtjänsten.

Begreppet färdtjänst utmönstrades därför ur den äldre socialtjänstlagen, ÄSoL. Genom färdtjänstlagen flyttades ansvaret att anordna färdtjänst över från vistelsekommunen till folkbokföringskommunen.

Även om färdtjänst enligt förarbetena alltså är uttryck för social omsorg, ska färdtjänsten i huvudsak betraktas som en trafikpolitisk fråga som ska ge personer med funktionsnedsättningar möjligheter att resa.

Färdtjänsten har en stark koppling till kollektivtrafiken och tillstånd ska meddelas för dem som har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

Det innebär att förändringar i kollektivtrafiken (ny hållplats, förändringar i servicelinjer etc.) eller andra tillgänglighetsanpassningar i den fysiska miljön kan påverka om tillstånd ska ges för färdtjänst.

Samhällsbyggnadsnämndens ansvar enligt reglementet

Samhällsbyggnadsnämnden ska inom kommunen svara för:

- utbyggnad, drift och underhåll av gator, vägar, gång- och cykelvägar [...]
- trafiksäkerhetsarbete
- främja arbetet med mobilitet och hållbara transportbeteenden

Nämnden ska inom sitt ansvarsområde svara för genomförande av åtgärder inom mobilitetsstöd.

Nämnden ska genom egna beställningar eller i samverkan med andra kommunala eller regionala organ svara för:

- färdtjänst
- riksfärdtjänst
- andra samhällsbetalda resor

Nämnden är kommunens trafiknämnd enligt lag om nämnd för vissa trafikfrågor. Nämnden ska besluta om färdtjänstillstånd och riksfärdtjänstillstånd.

Övrigt om färdtjänst

Organisering av färdtjänst i länet

I Östergötland delar kommunerna och Region Östergötland på uppgifter kopplat till färdtjänsten enligt följande:

Kommunerna

- Myndighetsutövning för färdtjänst
- Bär kostnaden för inomkommunal färdtjänst

Region Östergötland

- Beslutar över regelverk för färdtjänst (12 kommuner)
- Bär kostnaden för kommunöverskridande färdtjänst
- Ägare av Östgötatrafiken och beslutar om övergripande mål

Östgötatrafiken (100% ägt av Region Östergötland)

- Upphandling av trafik
- Avtalsuppföljning av trafikavtal
- Budgetansvar, kostnadsfördelning
- Strategisk trafikplanering
- Beställningscentral, Trafikledning, Kundtjänst

Kundnöjdhet färdtjänst

Under de senaste 10 åren har kundnöjdheten rörande färdtjänst för resenärer i Linköping varit mellan ca 84-94%. Under 2024 bytte Östgötatrafiken bokningssystem, vilket gjorde att kundnöjdheten sjönk under månaderna april-juni. Mot slutet av 2024 var kundnöjdheten tillbaka på 90% igen.

En fråga som ofta uppkommer i diskussioner om nöjdhet/missnöjdhet med färdtjänsten är förarens bemötande. Under 2024 har kundnöjdheten legat runt 90% med några månader uppåt 100% och som bottennotering (i samband med byte av bokningssystemet) ca 85%.

Sammanfattningsvis kan sägas att kundnöjdheten är hög eller mycket hög. Dock är det viktigt att Östgötatrafiken fortsätter att arbeta med tillgänglighet till beställningscentralen, bemötande och övriga aspekter av utförandet för att bibehålla den höga nöjdheten hos resenärerna.